Debreczen 1896. XXIII. évfolyam 147. sz. Péntek, junius 26.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

Elvitázhatatlan tények.

Debreczen, junius 26.

(—s.) A képviselőház a tegnapi nappal üléseit elnapolta szeptember hó elejéig. A most elnapolt ülésszak lefolyt részére vajmi csekély megelégedéssel pillanthatunk viszsza, mert annak tulnyomó része meddő időtöltés volt, amiből az országnak egyáltalában semmi haszna nem lett. A szeptember hó végén beterjesztett költségvetési vitája hónapokat vett igénybe és két izben kényszeritette a kormányt arra, hogy a budget hiánya miatt indemnityhez forduljon. De nemcsak haszna nem lett az országnak a hosszu budgetvitából, hanem valóságos kára származott belőle, mert tagadhatatlan, hogy az alatt az idő alatt a honatyák dotálását fölöslegesen kidobott pénznél egyébnek tekinteni nem lehet, s mert a budgetre pazarolt idő egyéb reformok sorra kerülését elodázta. Igy például a bünvádi eljárás reformja kétségkivül csakis a rettentő terjedelmes budgetvita miatt szorult ki a napirendből. És még hol vannak egyéb reformok, amelyeknek megvalósitásáról egyelőre szó sem lehet, mert hisz a szeptember 3-án ujra összeülő országgyülés első sorban a bünvádi perrendtartást fogja tárgyalni, ez után pedig mihamarább sorra kell ismét kerülni a jövő évi költségvetésnek.

De nemcsak anyagi kára volt az országnak a budgettárgyalás elhuzódásából, hanem nagy erkölcsi hátránya is abból a körülményből, hogy a budgetvita tartama alatt az ellenzéki pártok a parlament méltóságát és tekintélyét mélyen aláásó harczmodort honositottak meg, amely sajnálatos eredményekre vezetett.

Jelentősebb pozitiv eredménye a tárgyalásoknak csak kettő volt, t. i. a közigazgatási biróságról és a kuriai biráskodásról szóló javaslatok elfogadása.

Ezek a sikerek, amelyek elérésében az ezredéves ünnepek véletlen közbenjötte tagadhatatlanul döntő sulyt gyakorolt, ujabb tagadhatatlan bizonyitékai annak, hogy a Bánffy-kormány a legkomolyabb módon teszi igéreteit, mert azoknak beváltását kötelességének tartja. Az ezredéves ünnepek fényes sikerei pedig arról tesznek tanuságot, hogy báró Bánffy Dezső a lehető legnagyobb körültekintéssel és tapintattal tette meg mindazt, ami nagy nemzeti ünneplésünk fényének emeléséhez megkivánható volt, s aminek eredményeképen a király és nemzet közötti összhangnak eddig még soha el nem ért magasságra való emelkedése jelentkezik.

Ezek elvitázhatatlan tények, amelyeket csak az ignorálhat, aki az igazat elismerni nem akarja, S azért ma a parlamenti campagne ideiglenes berekesztése után az ellenzéki pártok, ha kezeiket a szivökre teszik, mea culpa-ként kénytelenek bevallani, hogy igaztalanul és méltatlanul léptek föl a Bánffy-kormánynyal szemben, amely nemzeti önérzetünk hivatott és méltó képviselőjének bizonyult.

Tisza Kálmán Nagyváradon.

Tisza Kálmán tegnap délelőtt tartotta meg nagy érdeklődéssel várt beszámolóját a Fekete-Sas nagy termében, amely zsufolásig megtelt választó-polgárokkal. Ott voltak: Beöthy Algernon, Rezey Szilviusz, Telegdy József, Baranyi Ödön, Mikszáth Kálmán, Dániel Gábor, Pogány Károly, Markovits Kálmán, Molnár Béla, Kabos Ferencz, Terényi Lajos, Papp Géza, Szunyogh Szabolcs és Lehoczky Vilmos országgyülési képviselőkön kivül a város és megye előkelőségei, Beöthy főispán, Ritoók táblai elnök, Sal polgármester és Gyalokay törvényszéki elnök.

Pontban tizenegy órakor érkezett meg Tisza Kálmán a küldöttséggel, amely érette ment. Oriás harsogó éljenzés fo-

TÁRCZA.

Különös történet.

— Novella. —

Irta: **C. F. J.**

George Fothergillnak háromszáz font sterling évi jövedelme volt, de ugyszólván semmi mellékkeresete; a lánynak pedig egyedüli reménye valami fényes partie lehetett volna — és e szép álomra minden leány fel van jogositva, épugy, mint ahogy minden közkatona tarisznyájában hordja a tábornoki rangot. És Effie Cunningham ezt a kecsegtető kilátást áldozta fel, midőn nőül ment Georgehoz, kinek csak háromszáz font sterling évi fizetése volt és kit a kikerülhetlen halál közelgő réme ijesztett.

Pázsitos réten állottak és ábrándozva nézték, mint áldozik le a nap bibor palástjába burkoltan, mint ahogy ez romantikus regényekbe illik. Nyár volt és George ép e perczben érkezett meg a fővárosból. Effie anyja tudnillik künn lakott Warthingban, noha George jobb szerette volna, ha szép arája közelebb lakik vala a fővároshoz.

— Effie! — szólalt meg George — aztán elakadt a hangja és elforditotta arczát.

Effie rettegve pillantott fel. George rendesen sápadt szokott ugyan lenni, de ma holthalvány arcza láttára megrémült. Tudta, hogy rosz hirt hoz, ámbár nem sejtette annak horderejét.

— Effie, édes, szólalt meg ujra. Szeretsz? Nagyon?

— George, valami aggaszt? Mondd el gyorsan mi történt, mi bajod van?

— Igen, nagy baj ért, oly nagy, hogy nem is tudom, hogyan mondjam el azt. Az orvosnál voltam és ő — azt mondja — hogy — hogy nem vagyok egészséges.

Effie tágra meredt szemekkel nézett rá. Egy perczig szólni se birt.

— De nem komolyan? — rebegte végre.

— Nagyon komoly, édes Effie, én — légy erős, én édes szerelmem — én nem fogok soká élni.

Rettenetes vallomás egy vőlegény ajkáról fiatal, szerelmes menyasszonya előtt. Az orvos azt mondotta, hogy tüdeje van megtámadva; de nem ám egy kissé, nem az egyik szárnya, hanem mind a kettő, az egész tüdeje oda van. S nagy óvatosság mellett, ha mindattól tartózkodik, a miért érdemes élni, elélhet még egy rövidke esztendeig.

Ő soha sem volt kicsapongó. Életének egyetlen egy fénypontja, egyetlenegy derüs, napsugaras időszaka se volt, melyre resignáló bölcselkedéssel vagy keserü megbánással gondolhatott volna ma vissza, mint bajának okozójára. Napjai egy fővárosi hivatalnak egyhangu, szintelen unalmasságában folytak le, reggeltől estig a hivatalban. Este fáradtan tért haza, hogy reggel ujra felvegye a nyügöt. Aztán eljegyezték magukat. Mennyi ideje is van már ennek?

Effie először akkor vallotta be neki, hogy szereti, mikor még csak száz font sterling évi fizetése volt és a Keppel Street egy szük udvari szobájában lakott. És hüségesen várt rá a fizetésemelés lassu stádiumain végig csendes béketürésel, mig százötven, kétszáz, kétszázötvenre emelték azt, és végre most elérte a háromszáz font évi jövedelem szédítő magaslatát, melynél elhatározták, hogy ezzel együtt fog bekövetkezni az esküvő napja.

A bankigazgatók egyike George nagybátyja volt és annak a befolyásának köszönhette George gyorsabb előléptetését, mert nagy dolog ám, hogy egy bankhivatalnoknak háromszáz font fixuma legyen és George még különösen szerencsés embernek vallhatta magát.

Mihelyt tudomására jutott ez a hir, mely életének fordulópontja lett, sürgönyzött Effienek és a rá következő vásárnap fogaton hajtatott ki a pályaudvarra, hogy a legközelebb vonattal személyesen vihesse menyasszonyának az örömhirt. És aztán künn sétáltak a napsugaras tengerpart aranyos fövényén, és a tengerről jövő hüs szellő bibort vont a leány arczára és ekkor a napot is meghatározták, melyen egymáséi lesznek örökre, elválhatatlanul.

Oh miért, miért nem elégedett meg

gadta, amint a terembe belépett s kisérte mindaddig, amig a számára föntartott helyre nem ért.

Hlatky Endre pártelnök üdvözölte a választó közönség nevében Tisza Kálmánt.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után *Tisza* Kálmán megkezdte nagyszabásu, mély figyelemmel hallgatott és többszöri lelkes éljenzéssel félbeszakitott beszédét, amely egy óra hosszáig tartott. Először is köszönetet mondott a hozzá intézett szép szavakért és azért, hogy a választók oly szép számban jelentek meg.

Szükségét érzi — ugymond — hogy szavának őszinteségével nyilatkozzék választói előtt s bocsánatot kér, ho gy ez a nyilatkozása elüt a rendes képviselői beszámolóktól. Első sorban is a nemzet ezeréves fennállásának megünnepléséről emlékezve meg, foglalkozni kiván a nemzet erényeivel, amelyek fennállását lehetővé tették, és hibáival, amelyekből a tanulság jövőre nézve levonható. A nemzet legnagyobb hibája a multban a pártoskodás volt. Személyre és pártra való vonatkozás nélkül szól azokról a szomoru következményekről, melyeket a pártoskodás, egyenetlenség és viszály teremtett Mohács után ; remekül jellemzi a népet s a pártoskodás befolyása alatt végbement történelmi fejleményeket.

Viszont azok a tulajdonok, amelyek lehetővé tették, hogy a nemzet az ezredik évet megérje, a haladás, a szabadság iránt való érzék, a hazáért való áldozatkészség, legfőképp pedig az, hogy a nemzet le tudott mondani az ambiciókról, törekvésekről, mikor a haza érdeke ugy kivánta.

Forradalma a magyarnak sohasem volt, csak önvédelmi harcza, amelyet a nemzet jogaiért és az alkotmányos rendért vivott. A jelenlegi politikai és pártviszonyokkal foglalkozva, Tisza Kálmán a *szabadelvü pártról* azt mondja, hogy a kiegyezési alapon helyesen vezeti az ország ügyeit. A *néppárt* egyesei hazánk ismert ellenségeivel szövetkeznek s nem átallanak a külföld reakcionárius áramlataival kezetfogva, ellenünk támadni.

A *nemzeti párt* elvi álláspontja az, hogy maga a kiegyezési mü jó, de sajnos, nincs a maga egészében végrehajtva; pedig — jegyzi meg Tisza Kálmán — nemzeti királyaink legdicsőbbjei alatt sem tisztelte a korona a törvényt és az alkotmányt ugy, mint most. A közjogi ellenzék elve szép s minden hazafi szivében — az övében is — ábrándképpen el; csak az a baj, hogy ez az elv kivihetetlen. Jobb megalkudni a körülményekkel, mint a haza sorsát merész ábrándok kedvéért koczkára tenni.

A nemzet jövőjének biztositéka az egyetértés és együttérzés a király iránt való hüségben, valamint a királynak a nemzet alkotmányához való ragaszkodása. Hogy ez megvan, tanusitja ő felségének junius 8-iki válasza, amelyben a nemzet iránt való benső szeretet oly böles intelmek kiséretében nyilatkozik meg, amelyeket minden magyarnak a szivébe kell vésnie.

Beszéde végén óva int az egymást megsemmisitő pártoskodástól; a szabadelvüség mellett rendületlen kitartásra buzdit; figyelmeztet a csirában lévő oly irányzatra, amely a hazára káros és veszélyes, és amelylyel szembe kell szállni minden téren.

Elmondta — ugymond — mindezeket, legteljesebb őszinteséggel s nem tartva támadásoktól. A vádakra, ugy mint eddig, ezentul sem fog hederiteni; hisz tudja a közmondást: Szólj igazat, betörik a fejed.

Szünni nem akaró éljenzés kisérte a beszédet, a jelenvolt előkelőségek melegen gratuláltak s kezet fogtak Tisza Kálmánnal, mialatt a teremből lassan oszladozni kezdett a közönség. Egy órakor a Rózsabokorban nagy bankett volt Tisza Kálmán tiszteletére.

A nők mint orvosok.

Irta: **Dr. Aitman Béla.**

A nő átlagos életkorának háromnegyedében, rövid időközökben ismétlődő esetekben már alkotásánál fogva, physiologiailag beteg, ideges, ingerlékeny. — Már most elképzelhető-é az, hogy ezen időben a nő-orvos mütéteket, beteglátogatásokat nyugodtan végezhet? Küzdhet-é ekkor, midőn maga is beteg, a természet ellen? lehet-é rendes diagnosist? lehet-é éjjelt-nappalt egygyé, hogy esetleges sulyos betegét megmentse? van-e ekkor biztos keze? tiszta logikája?

Vagy képzeljük el a nőorvost, ki felveszi a hymen rózsalánczát és folytatja is praxisát?! Hiszen legtöbbje férjhez menetele után már rövid időre kénytelen volna a már akkor bizonyára meglévő orvosi kamaráktól több hóra terjedő szabadságot kérni, egészsége helyreálltáig praxisával szünetelni és kérdés, hogy az anya és a nő-orvos közül melyik kerülne fölénybe, melyiknek kárára, rovására? — Vagy a nő, mint orvos, ne menjen férjhez, ismét szaporitsuk azok számát, kik feláldozzák magukat hivatásuknak? Ha pedig férjhez ment, ő naphosszat praxisában, férje másrészről foglalkozásának élvén, mi lesz otthonával, háztartásával, gyermekeivel?; mind e körülmények, ha nem is rögtön, de idővel bizonyára megbosszulnák magukat!

E kérdés barátai azzal is érvelnek, legyen a nő mint orvos nőspecialista és ekkor a nők mint betegek, természetüknél fogva bizalmatlanok lévén, mennyivel könnyebben érhetik majd el gyógyulásukat! Hogy mily téves e gondolkodás, mi orvosok tudjuk csak, hogy épen az orvosi tudomány ez ága az, mely óriási physikai erőt, gyors elhatározást, csüggedést nem ismer, mely körülmények a legedzettebb és a legtapasztaltabb férfi-orvost is hányszor próbára teszik! A legveszélyesebb, a legkoczkázottabb mütétek éppen e körbe esnek, hogy felelhetne meg tehát feladatának épen itt, az annyiszor ingadozó, kedély változott, gyengébb akaraterejü nő?

Vagy folytasson a nő másféle praxist is? hányszor kellene ez esetben megtagadnia orvosi segélyét, melylyel egyrészt megszegné esküjét, de humánus szolgálatának sem felelhetne meg kellően; és az általános gyakorlat óriási fáradalmait hogy birná ki a nő gyenge physikai ereje?

Egy nő szellemes csevegése került a napokban kezeimhez, ki e kérdéshez hozzászólva, megengedi azt, hogy a nők orvosok lehessenek, gyakorlatot folytassanak, de oly két feltételt köt ki, melyekkel elárulja, hogy nagyon is ismeri saját

---

akkor a jelennel, midőn oly derüs szinben tünt föl előtte az élet, oh miért bolygatta meg a jövő ködfátyolát. Valami sejtelem, vagy ha ugy tetszik, böles óvatossága arra birta, hogy biztositsa az életét, mert hát jövedelméből nem tehetnek majd félre semmit, és ha majd valami baja történnék, Effie segélyforrás nélkül maradna. Es utnak indult e tervvel agyában, vidoran, biztatva a jövőben és megtört szivvel, lesujtott lélekkel tért vissza.

A rettenetes csapást követő első órákban nem látott egyéb buvót, mint hogy visszaadja Effienek a szabadságot és boldogságuk előestéjén örökre válniok kell. Aztán egy másik gondolat kezdett agyában megfogamzani. Ő tudta és nem volt részéről önhittség a hit, hogy Effie előtt az élet nem bir semmi becsesel nélküle. Ha elveszi őt, az egyedüli örökség, melyet ifju özvegyére hagyhat, szerelmük záloga, gyermekük lehetne esetleg, de legalább tizenkét havi fellegtelen boldogságot élvezhetnek, mielőtt meghal. Es ezt a kisértő vágyódást többé nem fojtotta el, egész lelkét egyedül e gondolat töltötte be, küzdött vele, de nem birta legyőzni. Őrültségnek, jellemtelenségnek mondotta önmagában, de mégis eljött hozzá, hogy megkérdezze tőle.

Midőn Effie kissé magához tért, szenvedélyesen karjaiba zárta és fülébe sugta őrült vágyát.

— Azt kérdeztem tőled, hogy mily nagy iránt am való szerelmed, eléggé szeretsz, hogy ezt megtegyed?

Effie arcza halotthalvány lett és merőn néztek egymás szemébe. — Oh, tört ki végre fájdalmas sikolylyal — rettenetes, iszonyu, ily hosszu évek várakozása után!

— Igaz, rettenetes! Es még sem kell még mindenről lemondanunk, ha akarod. Nem élhetjük együtt ama boldog éveket, melyeknek képét oly csábitó szinekkel festettük, de egy évet legalább élvezhetünk. Nem szólok amaz isteni kéjről, melyet ez év nekem nyujtana, mert hisz' te fizetnéd meg áldozatod árát, hanem gondold meg, mi mindent nyujthat kettőnknek. Összefoglalhatjuk benne azt az egész végtelen szerelmet, melylyel egész életünket akarjuk megaranyozni. Elüzhetjük magunktól a sötét jövő gondolatát és csak annak a boldog tudatnak örvendhetnénk, hogy egymáséi vagyunk, hogy szeretjük egymást. Es megszegve az önmagának tett fogadást, lázas szenvedélylyel kezdett könyörögni: — Oh Effie, nyomorult, Istentől elhagyatott ember vagyok; — Oh Effie, adj tizenkét havi boldogságot, mielőtt meghalok! . . .

S a leány mit tehetett? mit tett volna minden más lány az ő helyén? Oda nyujtotta neki üde ajkát és megfogadta, hogy boldogitani fogja, hogy szerelme drágább neki mint az ész, a kötelesség, mint bármi más a földön.

— De anyámat megkiméljük a fájdalomtól, szólt; — nem kell erről tudnia.

— Senkinek sem kell róla tudnia, válaszolt George. Áldjon meg érte az Ur-isten, kedvesem!

Három héttel később egybekeltek.

George tizennégy napi szabadságot kért, amit, tekintettel arra, hogy mézes heteit éli, meg is adtak neki és ők Wighi szigetén töltöttek két boldog hetet, azután visszatértek és Highbury egy kis nyaralójában telepedtek meg.

Az első hetekben George olyan vidám volt, amint feltette magában. Régi vágyának teljesülése, szeretett fiatal nejének odaadó gyöngédsége nem engedték a bánat vagy félelem csiráját felsarjadzani és a halálitélet réme belefult az ifju házasélet kéjes mámorába.

Máskép volt az Effienél. Még örömébe is a fájdalom érzete vegyült; az a fenyegető tudat, hogy minden nap közeledik az örök bucsu órája, minden boldog óráját elkeseritette. Néha iszonyu sikolylyal rezzent fel legédesebb álmából és az éj csöndjében megborzadva hallgatódzott, vajjon él-e, lélekzik-e még?

Lassankint George szivét is elfogta ujra a sötét, kinos jövőtől való rettegés és bár eleddig egészségi állapota meg nem változott, mindketten tudták azt, hogy egy londoni tél mily gyorsan öli meg a tüdőbetegeket. Midőn egy ködös novemberi reggelen először reggeliztek együtt a gáz halvány-sárga fényénél és

nemét, de másrészről e feltételek szoros kivitele nagy nehézségekbe is ütköznék, ő ugyanis kikötné azt, hogy az orvosi pályára szép nők egyáltalán nem mehetnének és mint orvosoknak férjhez menniök nem volna szabad. Hogy e feltételek elsejével szellemes hölgyünk mit akar, azt nem tudom, vagy nem akarom tudni, de szeretném ám azt az egyetemi professorokból álló jurýt látni, ki elég merész volna kimondani a jelentkező nőnek, hogy nem szép! eltekintve attól, hogy ilyen nők talán nem is léteznek. A másik feltétel pedig szintén kivihetetlen, egyrészt a fensorolt okok miatt, de már csak azért is, mert udvariatlan törvényeink a nők nagykoruságát épen férjhezmenetelökhöz kötik. De hogy volna még e második feltétel kivihető, a midőn törvényeink, a folyton siró, de azért a világ legaranyosabb kincseivel foglalkozó hölgyektől is megkivánja, hogy férjezettek legyenek!

Hogy minő lenne az orvosi titoktartás? annak csak a délutáni kávéértekezletek lehetnének megmondhatói, midőn különösen egy jó barátné esete volna napirenden. Vagy képzeljünk el egy orvosi consiliumot, hol négy-öt doktorné tárgyal élet-haláról! Bizonyára megvitatnák a többek között a beteg toilettjét is! Mindenesetre érdekes látvány lesz majd, ha a beteg háza előtt megálló számozatlan bérkocsiból a feltünően elegáns, legujabb divat után öltözött, parfümos doktorkisasszony kiszállva, ruganyos léptekkel meglátogatja betegeit, ki az üterét tapintó puha kacsók érintésére elfeledi, vagy enyhülni érzi minden baját és a máskor a saját dobogó szivére hallgató ifju hölgy aggodalmasan figyeli a beteg szivhangjait, hogy megállapitsa azt az annyiszor ostromolt sziv hibáját! és a beteg aggódó környezete ép oly szorongva lesi majd az ifju doktornő rózsás ajkairól azt a reményt adó igen vagy elcsüggesztő nem szócskát, melyeket esetleg más esetben is, praxisán kivül, egy boldog halandó oly türelmetlenül vár! És hogy vigasztalódjék meg majd a hazatérő, fáradt doktor-kisasszony, ki a sorssal való küzdelmében vesztes maradt, elvesztvén pacziensét, hogyan vigasztalódjék meg, midőn sok nő vigasztalhatatlan már akkor is, ha kedvenez kanárijának valami baja, vagy séta toillettjén valami folt esett!

És e törvény életbe lépésénél sirni fognak a női bájokat éneklő poéták, gyászt öltenek majd Eberling, Kuncz és Társai; a poéták gyászdalokat zengenek az elveszett karcsu női termetről, és a női toilette nélkülözhetlen részének a füzőövek készitői fájdalmasan gondolnak majd vissza az elmult jó üzletre. Mert hiszen önkényt következik, hogy a doktor kisasszonyok, kik a füző káros hatását nagyon is jól ismerik, annak viselését el fogják tiltani, vagy az egyszeri lelkipásztorral tartanak, ki vizet predikál, maga pedig bort iszik?? És ti Blaha, Küry, Pálmai és több efféle arczporok, kenőcsök, crémek mind el fogtok tünni az örök feledés homályába, megjöttek az apostolok, kik a tudomány meggyőző érveinek hatása alatt kiszoritanak benneteket, a már-már nagyon is széles körü positiótokból.

Mi lesz a szerelemből? ha a heves szivü ölelni, csókolni vágyó ifjunak vagy férjnek, szemüvegét megigazitva, komoly értekezést fog tartani a doktorhölgy a csókolódzás ártalmas voltáról tekintettel a ragályt okozó baczillusok természetére és elterjedési módjára! vagy mi lesz a szerelemből, ha a térdelő szivostromló ifjut imádott doktorkisasszonya felvilágositja a szerelem állitólagos székhelyéről, megmagyarázván a sziv boncztani szerkezetét és a szerelme végtelenségét, forró vérének lázas lüktetését csak izgatott szivdobogásnak és magasabb hőfoku vérmérsékének tudja be.

Hiába! a liberalizmus szülte intézmények meghonosodásával az első orvosi diploma, mely nőt avat majd doktorrá, gyászfedele lesz a meghalt magaszopta idealizmusnak; elvész, eltünik a diplomás nőkkel a tőlük eddig elvitázhatlan idealizmus, s mire még egy száz év lepereg a végtelenbe, talán ismeretlen fogalom is lesz az! De hát haladunk, a haladás áldozatot kiván s a sokszor hangoztatott korhadt épület helyébe felépitik a csillogó, első pillanatra tetszetős palotát, mely már épitésével sejtetni engedi pusztulását!

Mindazáltal végeredményében én megengedhetőnek tartom, hogy a nőorvos lehessen, legyen, de diploma nélkül, otthon, családi tüzhelyénél. Legyen háztartásában ügyes, pontos, a pedánsságig tiszta, töltse idejének jó részét a gyermekszobában, forditson gondot a kicsinyek edzésére, figyelje meg őket gondosan bajukban, értse meg a még gyügyögő kicsiség siró szavát és akkor a szerető, gondos, hüen ápoló édes anya meg fogja könnyithetni az orvosnak amugy is óriási nehézségekkel küzködő humanus feladatát! Segitse szivével, kezével a milliók szenvedését, nyomorát és hathatósabb orvosszerét adja számtalan betegség okozójának: a nyomornak, mint a világ összes gyógytára és hirneves orvosa.

Városi rendkivüli közgyülés.

(Második nap.)

A városi közgyülés ma folytatta a szervezeti szabályzat tárgyalását.

Gróf *Dégenfeld* József főispán elnök 9 órakor nyitotta meg a közgyülést. Következett a (III. fejezet) 37. szakasz: a *tanács ügyrendje*.

A 40. §. ama tétele: „A tisztviselői napidijak és utiköltségek pedig, melyek a tisztviselő eljárásától számitandó fél év alatt utalványozás végett be nem jelentetnek, ki nem fizettetnek," azon hozzáadással, hogy e rendelkezés a bizottsági tagok napidijaira is kiterjesztetik — a napidijak fejezetébe tétetett át.

A polgármester inditványára a 47. és 51. §-ok összevonatnak; ugyancsak a polgármester feleslegesnek tartja az 50. §.-t, mely szerint a számvevőség a tanács tájékoztatása végett évnegyedenként a költségvetés egyes rovatai bevételeiről és kiadásairól kimutatást terjeszszen be, mert ez a számvevő hivatal nagy megterheltetésével fog járni.

Békessy László, *Szabó* J. főszámvevő, *Márk* Endre, *Berger* Henrik hozzászólása után elnöklő főispán szavazásra bocsátja a dolgot s a nagyobb rész megtartandónak véleményezi az 50. §-t. Az 52. §. ama tételével, hogy: „A város vagyona javadalmainak bérbeadása rendszerint csak nyilvános árverés utján eszközöltetik; az árverést — a közgyülés által megállapitott módozatok s *kikiáltási ár* mellett — a tanács foganatositja" az a módositás tétetik, a polgármester propositiója folytán, hogy a kikiáltási ár maradjon el s annyi legyen csupán, hogy: „módozatok mellett."

A polgármester ügyköréről szóló 61. §-ban az 1. pontban a felsorolt tisztviselők közül kimarad az árvaszéki elnök.

Végigolvastatván a polgármester teendőinek sorozata *Jóna* Dániel a közönség érdekére való tekintetből is tulsoknak találja a polgármester terhére rótt munkatömeget s kérdi, miért nem lehet alpolgármesteri állást rendszeresiteni?

A főispán válaszol s beszéde abban konkludál, hogy az alpolgármesteri állás nem beilleszthető a mostani keretbe; mivel a vonatkozó törvény nem ismer alpolgármesteri hivatalt s e miatt az alpolgármester a közgyülésben, tanácsban, közigazgatási bizottságban szavazati joggal sem birhatna. A polgármester helyettesitője különben a főjegyző.

Bakonyi S. is megterhelve látja a polgármestert s több teendőt levétetni kivánna annak válláról.

Ábrahám S. t. főügyész felvilágosit azzal, hogy a polgármester ugy se maga végzi mindazokat, mert egy része megoszlik a tanács tagjai és jegyzői kar között.

Lengyel Imre is teljes megnyugvással látja a sok számból álló sorozatot, melynek nagyobb része jog a polgármester részére és nem teendő. Most is igen jól teljes megelégedésre elvégzi.

Egy két szóváltoztatással, lényegtelen módositással helybenhagyták a szöveget.

---

künn az utczákon felhőként gomolygott a köd, szemében a rémület kinos kifejezése ült.

Ez a reggel megtörte őt, nem birták tovább játszani az egymás kedvéért magukra erőszakolt szerepet. Könyekre fakadva, nyakába borult és sirva panaszkodott sorsuk fölött, — mely nem engedi meg a szeretett betegnek, hogy a délvidéken tölthesse a telet! Oh, mért hogy ő oly szerencsétlen? Más nő gazdag hozományt adhat a férjének. Oh nem tehet egyebet, mint hogy tétlenül nézi, mint haldoklik. Karácsony felé George meghült — egyszerü meghülés — melynek nem tulajdonitott eleinte semmi fontosságot. De aztán a melle is beleájdult és száraz rekedt köhögésrohamok jelentkeztek, ugy, hogy éjjeleken át nem tudott aludni és izgatottan hánykolódott ágyában. Effie lelki fájdalma oly mardosó kinná fajult, hogy majdnem beteggé lett. Egész éjszaka virasztott mellette, sápadtan, reszketve, majd szenet tett az el-elalvó tüzre, majd megujitotta a borogatásokat, majd meg theát főzött neki és bátoritotta csalfa reményekkel, melyekről ő maga is már rég lemondott. Amit hün szerető feleség megtehet, azt mind megtette és a veszély ez egyszer el lett háritva. Georges látszólag ujra visszanyerte egészségét és jó kedvét.

Aztán beállot ujra a tavasz és most Effie tekintetét alig vette le férje arczáról, mert tudta, hogy boldogságuk határideje megérkezett. Az áprilist követte a május és aztán a junius s házasságuk évfordulója, az egyetlen, melyet ez életben ünnepelhetnek.

Es véletlenül ép akkor volt az első összekoczczanásuk. Nem volt komoly dolog, de rossz időben jött és csakhamar ki is békültek.

— Nem szabad most czivakodnunk, Effie, szólt George szomoru mosolylyal. Akarom, hogy szeretettel emlékezzél rólam.

— Oh, George, zokogott Effiie, ne mondd ezt. Nem tartom ki!

A juniust felváltotta a julius, semmi sem történt, kivéve azt, hogy juliusban kissé komolyabban összevesztek. Mindketten rossz kedvben voltak, a körülményeket tekintetbe véve, mindkettőjüknek volt rá okuk. Az igazat megvallva, nem tudom, mikor derengett fel bennük legelőször az a sejtelem, hogy George ép ugy, mint minden más ember, száz évig is elélhet, hanem annyit tudok, hogy most gyakran hüti meg magát, de csak egy borogatást kap és azt is a szakácsné csinálja. Több mint tiz év mult el azóta, hogy Effie álmatlanul feküdt ágyában és rettegve figyelte meg férje lélekzetét és George még mindig nem halt meg; ámbár hire jár — rosszak az emberek — hogy Mrs Fothergill nem volna vigasztalhatatlan, ha meg is halna az ura.

Sorban tárgyalták a jegyzői hivatal, a főjegyző-, aljegyzők-, árvaszék-, tisztifőügyész-, alügyész ügykörére vonatkozó javaslatot s némi módositással maradt mindenütt az eredeti szöveg. Holnap délelőtt 9 órakor a mai jegyzőkönyv hitelesitése után a X. rész (rendőrkapitányság) tárgyalása következik.

A főispán a közgyülést 12 órakor berekesztette.

A kesergő Debreczen.

Debreczen, junius 26.

A *Debreczen* cz. politikai napilapnak tegnap ismét kellemes napja volt, amennyiben ismételten kitombolhatta magát: *A mai közgyülés* cz. czikkelyében. Természetesen most sem tartóztathatta meg magát laptársunk a banális frázisoktól, melyek már természetük szerint is rémségesen konganak az ürességtől. Emellett telve van az egész tudósitás valótlanságokkal, azaz oly dolgokkal, melyek egyszerüen vagy meg se történtek, vagy pedig nem ugy történtek, mint ahogy azokat a *Debreczen* jónak látja ledarálni.

Krokodil könnyeket hullat kesergő kollegánk afelett, hogy a *főispán az ellenzék igazságos, méltányos és jogos kivánságát leszavaztatja a az ő vak eszközeivel, a tisztikarral, kiket a kandidaczióval a markában tart . . .*

Midőn azonban a *Debreczen* ezeket ellamentálja, nem veszi észre méregtől elfutott szemeivel, hogy a halasztási inditvány felett törvényes szavazást rendelt el a főispán. Arról a győztes oldal nem lehet, hogy 39 ember másképen merészelt gondolkozni, mint az a 29, ki *Juhász* Ignácz biz. tag halasztási inditványa mellett rántott kardot.

Megemliti a *Debreczen* azt is, hogy a hivatalnoki kar három tiszteletreméltó tagja tartózkodott a szavazástól. Ebben is téved azonban t. laptársunk éppen ugy, mint mindenben, mert *Ábrahám* László tiszti főügyész a halasztási inditvány ellen szavazott, *Szabó* József főszámvevő se mellette se ellene nem szavazott, egyedül *Király* Gyula a tanácsnok óhajtotta az elhalasztást, de ő se szavazott, amely cselekedete azonban tönkre teszi a *Debreczen* azon vádját, mintha a tisztviselői kar **főispáni kommandóra** érvényesitené szavazatát.

A tisztikar többi tagjai pedig igenis megszavazták a szervezeti szabályzat azonnal való tárgyalását, mivel kivánatosnak tartják e régen függő kérdés minél gyorsabb megoldását. Sajnálják, hogy e tekintetben ellentétes állást foglalnak el a *Debreczen*-nel, de diesőségüknek tartják mindenkor, ha nem eveznek egy hajóban azokkal, a kik a legüdvösebb dolgokat is leszavazzák csak azért, mert azok nem a függetlenségiek agyából kerülnek ki.

A szavazás — mint emlitettük — törvényesen folyt le, minek kesereg tehát a *Debreczen* e felett? Történt vele és párthiveivel valami sérelem? Bizonyára nem, mert a *Debreczen* eszével gondolkozva és következtetve az ellenvélemények leszavazása *zsarnokságnak* volna minősithető.

A halasztást elvető bizottsági tagoknak ép oly joguk van a maguk véleményét követni, mint a mily készséggel mi azt a *Debreczennek* tenni megengedjük; épen azért laptársunk szives engedelmével nem fogunk elpirulni, hanem elpirulunk azon vakmerőség láttára, melylyel a *Debreczen* ellenzéki müharagjával képzelt jogait védelmezi.

A városi tisztviselők csak meggyőződésüket követték, mikor *Juhász* Ignácz biz. tag inditványát leszavazták, igy tehát nincs okuk pirulni, mint esetleg vérvörösre pirulhatna az, kinek melegen ajánljuk a pesti müvelt társalgó beható tanulmányozását.

Valótlan a *Debreczen* azon állitása is, mintha *L. Nagy* Bálint, *Kiss* Bálint, *Móricz* Ferencz és *Szalay* István *bizottsági tagok is elvonultak, mikor látták azt a komikus képet, melyet a közgyülési tárgyalás nyujtott.* Valótlan, mert a fentemlitett bizottsági tagok a tárgyalás folyamán is benmaradtak a teremben és szavaztak is a halasztási inditvány mellett. Egyébként legyen meggyőződve a *Debreczen*, hogy *komikusabb dolgot pénzért sem láttunk*, mint mikor a disszidensek megkezdték a **disz-elvonulást.** Ugy cselekedtek, mint a gyermek, ki ha valamit nem tesznek kedvére, elmegy a szögletbe duzzogni.

A főispán büne egyedül az, hogy az ellenzék nem győzött. Erről pedig a főispán nem tehet. Miért nem szervezkedtek jobban az elégedetlenkedők, vagy miért vonultak ki a részletes tárgyalásról, hol módjukban volt volna az egyes szakaszokat javitani vagy törülni.

A szavakkal nagyon könnyü dobálózni, főleg ha azok üresek, de bizonyitani egy kissé nehezebb dolog. Ezt érzi a *Debreczen* is, midőn valótlanságokat állit, idézve főispáni zsarnokságot, botrányos magaviseletet s több ily elcsépelt, de a *Debreczen* igazságtalanságát annyira jellemző szavakat.

Qui bene distinguit, bene docet. Ezt az elvet szeretnénk kifejteni a Debreczen szerkesztőjének, de erre most nincs időnk. Legközelebb azonban példákban fogjuk bemutatni azt a különbséget, mely a főispánnak *igazságtalanul és vakmerően imputált* botrányos magaviselete és azon magatartás között van, melyről azok tudnának legtöbbet beszélni, kiket a *Debreczen* azzal tisztel meg, hogy velük foglalkozik.

Ezen botrányos hirlapi hajszában csak az a vigasztaló, *hogy sokaktól gyalázatni dicséret.*

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

A gyógyszerész-kongresszus.

Budapest, junius 26. Ma nyilott meg Budapesten óriási érdeklődés mellett a gyógyszerész-kongresszus. Perczel Dezső belügyminszter, a kongresszus védnöke, megnyitó beszédében kijelentette, hogy legközelebb revizió alá veszi a közegészségügyi törvényeknek a gyógyszerészekre vonatkozó paragrafusát. A védnök eme nagyfontosságu kijelentése leirhatatlan lelkesedést szült a kongresszus tagjai között.

Megőrült tanácsos.

Budapest, junius 26. Marhardt János budapesti számtanácsos ma reggel megőrült. — Az elmebeteg tanácsost beszállitották a lipót-mezei tébolydába.

Horvátok a kiállitáson.

Budapest, junius 26. Szlavóniából, Szerémvármegyéből Cheh főispán vezetése alatt ma délelőtt 1800 ember érkezett a millenniumi kiállitás megtekintése czéljából Budapestre. Az érkezőket Schmiedt igazgató üdvözölte, mire Cheh főispán horvátul, utána magyarul köszönte meg a szives fogadtatást. Az összes vendégek ezután a kiállitás megtekintésére indultak, a melynek nagyszerüségéről elismeréssel nyilatkoztak.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lezárta mindennap d. u. **2 órakor** csak esetleg **hétfőn** később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A debreczeni kir. járásbiróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Gönczy-egyesület „Otthon"-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyüjtőszekrényből a beadványok kivétetnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

—

Előfizetési felhivás.

Az 1896-ik év harmadik évnegyedének közeledtével felhivjuk olvasóink szives figyelmét lapunk eddigi előfizetésének megujitására.

Programmunk ezentul is a régi marad, mert errős meggyőződéssé kövült bennünk az a tudat, hogy a jövő a **szabadelvü** eszméké. E meggyőződésünkből kifolyólag egy pillanatra sem habozunk továbbra is *azon az uton haladni, melyet huszonkét évvel ezelőtt haladásunk és elveink győzelmi irányául megjelöltünk.*

Szellemi és anyagi erőben gazdag városunk érdekeit is szeretettel fogjuk szolgálni ezentul is. Egy mozzanat sem fogja kikerülni figyelmünket és hüséges odaadást fogunk tanusitani minden oly kérdésben, mely széppé, nagygyá és virágzóvá akarja tenni az Alföld eme őserejü metropolisát.

A Debreczeni Ellenőr komoly és megbizható hirlapirás organuma lesz a jövőben is és tiszteletben fogja tartani müvelt olvasóközönségének irodalmi jó izlését. Zsurnalisztikai vervevel s a mások nézeteinek, politikai hitvallásának tiszteletben tartásával fogjuk irni lapunkat ugy, hogy az szivesen látott és nélkülözhetetlen jó barátjává váljék m. t. olvasóinknak.

A Debreczeni Ellenőr szerkesztősége.

—

Kérelem.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése **junius hó végével lejárt,** hogy a megfelelő összeget beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése megzavartassék, mert ezentul csak azoknak küldjük lapunkat, kik egy bizonyos tetszés szerinti időre **előre fizettek.**

Hátralékos előfizetőinket is kérjük, hogy eddigi hátralékaikat mielőbb rendezni sziveskedjenek, minthogy ellenesetben a lap további küldését f. évi julius hó elején beszüntetjük.

Egy napilap előállitása és fen-

tartása olyan óriási költséggel jár, hogy ezen költségek fedezése czéljából csakis rendes előfizetőinkkel számolhatunk.

A kiadóhivatal.

— **Három tisztujitás.** Hajduvármegye három rendezett tanácsu városa tisztujitás előtt áll. Mindhárom városban julius hó első felében ejtik meg a választásokat s mint értesülünk, a restaurácziő nagyon kevés változást fog a tisztikarokban előidézni. A választásoknál a májusi közgyülés megbizásából *Rásó* Gyula királyi tanácsos, alispán fog elnökölni, akadályoztatása esetén pedig *Weszprémy* Zoltán vármegyei főjegyző helyettesiti.

— **Millenniumi prédikácziók.** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma egy nagy 8-adrétes, 46 lapra terjedő füzetben kiadta azokat az egyházi beszédeket és imádságokat, amelyeket f. évi május 9-én a népiskolák ünnepélyen a nagytemplomban *Némethy* Lajos lelkész, a május 10-iki millenniumi istenitiszteleteken pedig a nagy-, Kossuth-utczai és ispotályi templomokban *Könyves Tóth* Kálmán, *Mitrovics* Gyula lelkészek és *Ferenczy* Imre s.-lelkész mondottak el. Ára? Nincs kitéve. *Dicsőfi* József ünnepi beszéde és imádságai, amelyeket a kistemplomban tartott, már előbb megjelentek külön füzetben.

— **A debreczeni ügyvédi kamarából.** A debreczeni ügyvédi kamara a következőket teszi közhirré: dr. *Balkányi* Miklós debreczeni ügyvéd az ügyvédek névjegyzékéből önkéntes lemondása következtében kitöröltetett. — Az ügyvédség gyakorlatától sulyos betegsége miatt felfüggesztve volt dr. Fodor Imre kisvárdai ügyvéd, elhalálozása következtében az ügyvédek névjegyzékéből kitöröltetett s irodája részére gondnokul már előzőleg dr. Spitz Lajos kisvárdai ügyvéd neveztetett ki.

— **A Gönczy-egyesület diszközgyülése.** A hajduvármegyei tankerületi tanitók Gönczy-egyesülete az országos tanitói kongresszussal egyidejüleg diszközgyülést tart julius 5-én d. e. 11 órakor Budapesten a lónyai-utczai ev. ref. főgymnázium gyüléstermében. A meghivót *Kovács* Lajos egyesületi elnök és *Csurka* István titkár bocsátották ki. Tárgyai lesznek: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Adalékok a zeleméri szeretet-ház 50 éves multjáról. 5. A központi bizottság jelentése. 6. A választmány inditványa.

— **Debreczeni leányok sikere.** A budai állami tanitónő-képző intézetben most tartották meg a tanitónői képesitő vizsgát. A vizsgálaton részt vett összes növendékek között csak egy lett *kitünő* és kettő lett *jeles*. A kitünően és jelesen vizsgázók pedig debreczeni leányok: az előbbi *Eötvös* Flóra, az utóbbi: *Vesszősi* Anna.

— **Pénztárvizsgálat a megyénél.** Hajduvármegye központi pénztárában ma délelőtt ejtette meg a Pénzes Sándor, Szőllőssy János, Weszprémy Zoltán és Budaházy Ödön tagokból álló bizottság a rendes havi pénztárvizsgálatot. A vizsgálat, amely az egész délelőtt folyamán eltartott, mindent a legnagyobb rendben talált.

— **Egy vendéglő rejtelmei.** A Fehér ló vendéglő éttermének restaurálása alkalmából a kőmivesek egy kicsiny térfogatu pinczeszerü üregre bukkantak, amint az étterem padozatát fölszedték. A föld beomlott alattuk s egy sötét lyuk tátongott feléjök. Egyik munkás létrán leereszkedett a sötét pinczébe. Minden oldalról elfalazott nehány négyszögméternyi területü pinczét talált s abban elpenészedett szijdarabokat. Legvalószinübb az a feltevés, hogy a régi vendéglő kézi pinczéje lehetett ezen a helyen, ami mellett az is tanuskodik, hogy ujabban egy befalazást fedeztek fel. A magasan fekvő pinczének semmi köze nem lehet ahhoz az alaguthoz, amely a szomszédos Szikszay-ház alsó pinczéjéből vezetett északkeleti irányban, még abban a korban, amidőn az ódon Szikszay-ház az enyingi Török család kuriáját képezte.

— **A pusztaszeri ünnep.** Nagy arányokban bontakozik ki a pusztaszeri országos ünnep. Körülbelől 50.000 vendégre számit Csongrádmegye, Szeged és Hódmezővásárhely törvényhatósága. Budapestről és Szegedről külön vonatok, a Tiszán külön hajók szállitják a vendégeket, kik már azért is nagy számmal jelentkeztek, mert valódi nemzeti ünneppé óhajtják emelni az Árpád-emlék felavatását. Pusztaszer Kistelek állomástól 30 percz távolságra van kocsin. Kistelken 400 fogat vár az országgyülés, az akadémia s a történelmi társulat küldöttségére. Pallavicini őrgróf, ki családjával részt vesz az ünnepen, kastélyát a vendégek részére bocsájtotta át. A bandériumok szekértáborba szállanak a régi hadviselés módjára. A népies ünnepeket a hivatalos ünnepség után kezdik meg. Nyolczezer ember részére deszkasátor áll a sikon. Bucsuvásár is lesz az ünnepélylyel kapcsolatban. A pusztaszeri nagy ünnepre a tegnap esti személyvonattal *Kiss* Áron püspök is elutazott. A püspök az ünnepély után néhány napig a fővárosban marad, majd kedvencz fürdőhelyére, Fekete-hegyre, utazik, a hol több hétig fog tartózkodni.

— **A munka őrültje.** Nemrégiben megőrült városunkban egy *Kuffner* Antal nevü asztalos mester, a kinek betegségét a feletti elkeseredése okozta, hogy nem tudott munkához jutni. A szegény embert akkor elszállitották az angyalföldi tébolydába, a melynek igazgatósága most megkereste a debreczeni közkórházat, hogy *Kuffner* Antal állapota teljesen javult s kéri hazaszállitását. A szegény elmebeteg, a tébolyda igazgatóságának véleménye szerint, mestersége folytathatása mellett ép gondolkozását is visszanyerné.

— **Tiz éves találkozás.** A helybeli kereskedelmi akadémia hallgatói holnap, junius 27-én gyülnek össze, hogy fogadalmukhoz hiven a „Bika“ szállodában tartandó banketten megjelenjenek. A megjelentek nagyobb része kitünő állásokban van és szép társadalmi állásokkal bir. Jelenlétöket kilátásba helyezték: Biró Endre bankhivatalnok (Budapest)' Csillag László közuti vasuti igazgató (Kassa), Farkas Géza Kassa-oderbergi vasuti hivatalnok (Bpest), Filotás Géza m. kir. államvasuti hivatalnok (Debreczen), Fried Jenő kereskedő (Budapest), Király Dezső m. kir. honvédhuszár főhadnagy (Arad), Liederman Aurél kereskedő (Debreczen), Lovász János takarékpénztári hivatalnok (Debreczen), Matolcsi György m. kir. posta- és távirdatiszt (Nagyvárad), Meisels Vilmos földbirtokos (Debreczen), Nagy Kálmán bankhivatalnok (Nagy-Kálló), Nyiri Géza m. kir. államvasuti hivatalnok (Debreczen), Pallaghy Béla (Kassa), Salgó Ignácz kereskedő (B.-Gyarmat), Steinacker Aurél cs. és kir. 39-ik gyalogezredbeli főhadnagy (Debreczen), Steinberger Viktor gőzfürészgyár tulajdonos (M.-Sziget), Tóth Sándor takarékpénztári hivatalnok, Trux Miklós takarékpénztári tisztviselő, (Debreczen), Udvardi Endre m. kir. posta- és távirdatiszt (Debreczen), Weil Lajos fakereskedő (Szolnok), Wertheim József könyvelő (Budapest), Wertheimer Bertalan kereskedő (Budapest), Wlankovics Gusztáv gyáros (Stoosz.)

— **Az uj királyi tábla.** Széchényi-utczán már csaknem teljesen készen van a kir. itélőtábla két emeletes szép palotája. Még csak némely belső munkák vannak hátra, például a szobafestés. — A diszterem mennyezetére allegorikus freskót terveznek, de még eddig nem döntöttek a felett, kit bizzanak meg a kép festésével. A kir. táblának a Podmaniczky-háznál levő birái csak szeptemberben foglalják el az uj helyiséget, mig Puky Gyula elnök — mint halljuk — már a jövő hónapban átköltözködik, hogy közvetlenül onnan rendelkezhessék a berendezés felett. A termek bebutorozását *Thék* Endre budapesti, a szobákét pedig *Schvarcz* Sámuel helybeli butorgyáros vállalta el. A butorszállitás mintegy 13000 frtba kerül, amelyhez a város 4000 frttal járul.

— **A magyar nyelv a hadseregben.** A cs. és kir. közös hadügyminiszterium által kiadott „Állományviszonyok a cs. és kir. hadseregben és a haditengerészetben“ czimü munka igen érdekes adatokat tartalmaz. A többek között ki van a könyvbe tüntetve a hadsereg különféle csapatainak állományába tartozó egyének anyanyelve százalékban. E szerint a *gyalogezredek* közül legmagyarabb a szolnoki 68. ezred, a hol az állományban levők 99 százalékának magyar az anyanyelve. Legmagyarabb azután az egri 60. ezred, a hol 98 százalék és a kecskeméti 38. ezred, a hol 95 százalék magyarnyelvü. *A debreczeni 39. gyalogezred* 84 százalék magyar legénységével a hetedik helyet foglalja el a magyar ezredek sorában. 28 gyalogezred van olyan, a hol legalább 20 százalék magyar van. *A huszárezrednél* tulnyomólag magyar fiuk vannak. A *Debreczen* vidékéről sorozott és Budapesten állomásozó 16. huszárezrednek 88, a nagyváradi 15. Pálffy huszárezrednek is 85 százaléka magyar. Az uhlánus- és dragonyosezredek egyikénél sincsen a magyar nyelvnek 19 százaléka sem. A vadász zászlóaljak közül legmagyarabb a 24., amennyiben ott 90 százalék magyar anyanyelvü van. A hadtest tüzérezredeknél legmagyarabb a 4. 58 százalék magyarral. A hadosztályi tüzérezredeknél a 34. hadosztálynál van a legtöbb magyar fiu, 56 százalék. A vártüzér ezredek közül csupán a 6. dicsekedhetik 43 százalék magyarral. A fönnálló 15 utász zászlóalj közül csak ötnél van 19 százaléknál több magyar. A vasuti- és távirda-ezrednél a magyar anyanyelv 24 százalékot tesz. Nemzetiségek szerint volt a hadseregben 1894. végével magyar 179 százalék, vagyis 201063, német 288 százalék, cseh és morva 144 százalék, a többi nemzetiségek 95 százalékon alul.

— **Helyreigazitás.** Midőn lapunkban a debreczeni ev. ref. főgymnáziumban tartott érettségi vizsgálatokról szóltunk, emlitettük, hogy *Joó* István középiskolai felügyelő is jelen volt azokon. Pótlólag most megirjuk, hogy *Joó* István, mint az egyházkerület megbizottja volt jelen az érettségi vizsgálatokon hivatalból, amennyiben az autonom intézetek érettségi vizsgálatainál jogokat gyakorolnak az egyházkerület által megbizott kiváló férfiak.

— **Kiránduló diákok.** A főgymnázium és az állami főreáliskola növendékei ma délben utaztak el a felügyelő tanárok vezetése alatt a kiállitás megtekintésére. A gymnazisták a kollegium udvarán, a realisták pedig a főreáliskolában gyülekeztek s a pályaudvaron csatlakoztak egymáshoz. A kiránduló ifjuság külön kocsit kapott az előzékeny állomásfőnök szivességéből. Az ifjuságot a tanárok vezetik. A fővárosban való tartózkodás három napot fog igénybe venni.

— **A mérsékelt millenniumi menetlérti jegyekre** vonatkozólag legutóbb hozott rendelettel a közönségnek azon további kedvezmény is engedélyeztetett, hogy gyorsvonat használatá-

nál az egyszerü menetdijkülönbözet egy utánfizetési jegy váltásával a pénztárnál lefizethető, ez esetben az eddig beszedett 60 krnyi pótilleték végleg elesik. Ha az utas a jegyfüzetben foglalt ebédszelvényt nem óhajtja elhasználni, annak értéke a jegy árából mindjárt a megváltásnál levonásba hozatik és pedig a II. oszt. B. szelvény 90 krral, a III. oszt. C. szelvény 70 krral. Ezen szelvények a millenniumi utazási és ellátási vállalat minden irodájában is beváltatnak.

— **Mezőőrök és tanyabirkokok.** Az elephegyesi gazdaközönség egyesülete tegnap délután elhatározta, hogy egyelőre nem fogja követni az ebes-szepesi gazdaság példáját, vagyis nem oszlik fel, hanem előbb bevárja a földmivelésügyi miniszter határozatáta Debreczenben multkor tartott értekezlet megállapodásai felett. Epen jókor jött Rakovszky György miniszteri titkárnak ezen ügyben közzétett nyilatkozata, amely a Budapesti Hirlapban az emlitett értekezlethez füzött észrevételekre adja meg a szükséges felvilágositásokat. Igy hangzik: A mezőgazdaságról és a mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t. cz. 74. §-a azt mondja, hogy: a községek kötelesek a határ őrizetére a viszonyok által kivánt számban mezőőröket állitani s javadalmazásukról gondoskodni. Városokban, a melyek különben is költséges és begyakorolt, megbizható egyénekből álló külső rendőrséget tartanak fönn, a mezei őrzést is ezen apparátus láthatja el legczélszerübben s legolcsóbban; csupán — némi — a viszonyok által kivánt szaporitásra s a mezőőri közegeknek az uj szolgálati ágra való betanitására van szükség. Legtöbb városunk ily módon hajtotta végre az idézett rendelkezést s kétségtelenül ez a végrehajtásnak leghelyesebb módja. Ha a községi rendőrség — mint például Bács-Bodrogvármegyében — mindenütt rendezve volna, ezt a módot kellene alkalmazni minden községben; mert a külső rendőrök általában munkabiró, értelmes, fegyelem alatt levő rendesen javadalmazott közegek, a mezőrendőröket azonban az uj törvény hatálya alatt is eddig legnagyobb részben a régi, a törvény szerint nem kifogásolható, de az előbbiekhez képest kissebb szolgálati képességü csőszökből állitották ki. A törvény végrehajtása folyamán eddig szerzett tapasztalatok azt igazolják, hogy a hol a régi csőszrendszerrel szakitottak, a külső határ őrzése kevesebb, de jobb személyzettel és olcsóbban történik, mint azelőtt. A mi a debreczeni esetet illeti, annál is a fent vázolt elvek érvényesültek. Az ottani birtokosok a külső rendőrség mellett még külön mezőőröket is tartanak, meglehetős nagy költséggel. A külső rendőrség némi szaporitása után ezek a közegek mellőzhetők lesznek. — A debreczeni tanyabirtokosok kérelmét illetőleg ez volt a velök megtartott értekezlet megállapodása is. *A földmivelésügyi miniszter már utasitotta is a várost, hogy a külső rendőri személyzetének megfelelő szaporitása által a gazdaközönséget a mezei felügyelettel kapcsolatos mostani terhektől mentse meg.* A külső rendőrség szükséges szaporitása egyelőre 4—5 ezer forintot fogigénybe venni, amely csak kis részét képezi annak az összegnek, a melyet a gazdák most, a mezei őröknek nevezett — de a régi csőszöknél semmivel sem megfelelőbb egyéneknek fizetnek. A mint az előadottakból kitünik, szó sem volt Debreczennel szemben bármifele törvényellenes kedvezmény vagy engedményről, vagy a törvény egyes rendelkezéseinek valamely területre nézve hatályon kivül helyezéséről, hanem csupán a törvény helyes irányu, a szóban levő nagy alföldi város viszonyaihoz alkalmazott végrehajtásáról.

— **Telefon és távirda Tetétlenen.** A kereskedelemügyi miniszter a hajdumegyei Tetétlenen az ottani postahivatalnál azzal egyesitve távirda- és távbeszélő hivatalt rendezett be.

— **Veszett állatok garázdálkodása.** A nagy melegek beálltával egymásután üt ki a házi állatokon, főképen a kutyákon s macskákon a veszettség. A vármegyéből levelezőink több helyről értesitik lapunkat ilyen veszett állatok garázdálkodásáról. *Tégláson* a napokban *Madai* Mártonné, *Molnár* Rozália a konyhában főzött, a mikor az ott lévő macska neki ugrott s a semmit sem sejtő asszonyt megmarta. Az orvos a megmart asszonyt megvizsgálván, konstatálta, hogy a macska veszett volt s az asszonynak a budapesti Pasteur-intézetbe való felszállitását elrendelte s a macskát agyonütették. — *Hajdu-Nánáson* Nagy Jánosné tegnap két éves fiacskájával a szomszédházban lévő üzletbe akart menni, a mikor egy ott elhaladó veszett kutya mindkettőjüket megmarta. A szerencsétlenül járt asszonyt és a kis fiucskát orvosi rendeletre a Pasteur-intézetbe szállitották gyógykezelés czéljából.

— **Milyenek lehetnek a csókok?** Hogy a csóknak mennyi változata van, erről némi halvány fogalmat nyujt a következő fogyatékos liszta, melyet egy német lap egy magánlevélből közöl: A csók lehet: hideg, meleg, fagyos, égő, jeges, lángoló, hüvös langyos, szerelemteljes, közönyös, illatos, zamatos, balzsamos, szenvedélyes, részvétlen, boldogitó, hosszu, őrjöngő, pokoli, lágy, lehütő, mohó, mámoritó, hizelgő, csábitó, örömteljes, ájtatos, tiszteleti, szivélyes, üde, fájdalmas, félig szelid, bolond, isteni, csöndes, hangos, gyöngéd, lopott, bünös, átkos, égi, emésztő, sejtelmes, izzó, perzselő, aggodalmas, gyötrelmes, remegő, villamos, viharos, gyors, hütlen, józan, rémséges, sivár, lázas, nővéri, fivéri stb.

Az összeesküvők.

Történeti elbeszélés.

(Folytatás és vége.)

November első napja volt.

Este felé járt az idő.

A császár sétalovaglásra indult; Lannes tábornoka kisérte. Utjok a judenbergi erdőn vitte keresztül.

Beltram egy hatalmas fatörzs mögött vonta meg magát, honnan jól szemügyre vehette az ellovagoló császárt.

Kezében meg-megvillant valami.

Pisztoly volt.

A két lovas közeledett. A lovak dobogó léptei mind közelebbről-közelebbről hallattszottak.

Beltram szive hevesen vert. Lassan, zajtalanul felvonta pisztolya sárkányát. Lázas izgatottság fogta el lelkét, de ez nem volt félelem. Talán inkább a büszkeség, a boldogság kitörni akaró érzete.

Epp előtte haladt el a császár.

Beltram czélba vette őt.

És amint látta azt a fenséges, nyugodt márványhomlokot, ugy érezte, mintha egy villámló sugár hullott volna onnan fejére, szivére . . . .

Egész teste láztól remegett.

És látta azt a fenséges, mintegy isteni fénytől körüllengett arczélt . . .

Elhomályosodott előtte minden.

Mintha villámok kergették volna egymást feje fölött.

Kábultan bukott előre . . . s csak egyes, töredezett szavakat rebegett féléjultan:

— Uram . . . császárom . . . irgalom . . . kegyelem . . . !

A császár ekkor már messzire haladt . . .

* * *

Sötét, csillagtalan az éj.

A szél megrázza a judenbergi erdő sárguló lombjait.

Beltram még mindig czéltalanul kóválygott az erdőben.

Áthatlan sötétség nehezedett bokorra, fára; átláthatlan sötétség hálózta be Beltram szivét, lelkét, elméjét . . . . Az éjszaka a rossz szellemek órája. A sötétség, ez a gyászba öltözött nappal, ez az elhantolt élet hozza az emberi szivre a kétségbeesést, éreztet ezerszeresen a lélekkel minden fájdalmat; az elhagyatottság érzetét kelti fel a szivben s ezerszer keserübbé teszi ezt az érzetet s ragadja magával a lelket az örök sötétség hazájába.

Az éj még jobban összekuszálta Beltram gondolatait; rémek tánczoltak előtte, ő menekült, azok üldözték.

Semmire sem emlékezett . . . Semmit sem érzett. Egy szó zugott fülében, — lelkiismeretének harsogása — egy szót zugott körülte a szélvész: „Gyilkos vagy!“

Gyilkosnak érezte magát és mégis esküszegőnek . . .

A szél lassankint elült, a fellegek szakadozni kezdettek.

Minden csendes volt; pihent minden nyugodtan.

A megszakadozott fellegek közt feltünt egy csillag; sugarai gyenge fénynyel derengték be Beltram lelkét.

Látott és érezett.

Érezte lelkét, de lelke roppant nehéz volt; majdnem szétrepesztette keblét.

És rohant tovább . . . Mintha megnyilt volna felette az ég s lángoló karddal állana előtte az itélet . . .

. . . Tovább! . . . Tovább! . . .

. . . És egy lövés dördült el az erdőben.

Egy-két madár ijedten rebbent fel az ágakról, tétovázva repkedtek egy ideig, aztán ismét elpihentek.

. . . Mindenütt csend, mindenütt nyugalom . . .

* * *

Másnap Beltrámot átlőtt szivvel találták meg a judenbergi erdőben . . .

Keze görcsösen tapadt pisztolya agyára; oldalán kicsiny seb, melyen át szivébe hatolt a golyó.

Ha ez a seb beszélni tudott volna, felderithette volna a titok leplét és elregélhette volna egy nemes léleknek megrázó tragédiáját . . .

Szadovszky Zoltán.

CSARNOK.

A kis „grófnő.“

A „*Debreczeni Ellenőr*“ részére

Irta: **Sz. Buday Etel.**

(Folytatás.)

Nem birtam megalkudni helyzetemmel s gyötrődve tovább, vad eszmék keletkeztek agyamban. Elgondoltam, hogy ha a származásomhoz illő helyzetben maradtam volna, nem lettem volna-e sokkal boldogabb, a megszokott ponyvasátor alatt? Egy hozzám illő férfi oldala mellett, ki vigan verte volna a vasszeget, dalomra figyelve, mig én kenderkóczból sodranék kötelet, vagy gyakorolnám a szemfényvesztés különböző nemeit, körülvéve sok-sok barna, fekete göndörhaju apróságtól, kik mind az én gyermekeim lettek volna és én is lettem volna a boldog anya, boldog feleség, annak daczára is, hogy — ma nem tudtam volna, hogy holnap hol hajtom le nyugalomra fejemet s ha ma jóllaktam, nem lehettem volna biztos, hogy holnap is jóllakom; de abban biztos lehettem volna, hogy mindég jóizüen fogyasztottuk volna el együttesen az együtt megkeresett kenyeret.

Oh miért is nem maradtam azok

közt, kik között születtem!... Hiszen minden növény, virág megsinli ha máshová ültetik át a megszokott talajból.

Testileg kimerülve, lelkileg eltompulva ugyanazon helyzetben talált az alkonyat a szőnyegen, hová kétségbeesésemben levetettem magamat.

Erős szélvihar keletkezett, mely a havat kavarva, mint csipkefátyolt dobálva ablakomig, mi lassanként halotti lepelnek tünt fel tulcsigázott képzeletem előtt s szivem borzalommal töltötte el. Rémülettel hallgattam a szél bősz danáját tágra nyilt szemekkel, félve bámultam a minden perczen betörni kész ablakaimat ostromló gonosz szellemeket, melyek alaktalan fehér tömegként lengtek kisértetiesen, hol feltünve, hol eltünve az éj homályában.

A szél ereje elhajtá az ég boltjáról a szürke felhőket s a csillagos ég azurján uszva a hold, rezgő fényével bevilágitá szobámat és különös árnyak keletkeztek körültem, mit a holdfény csalékonyan tüntetett elémbe, mig én mintegy deliriumbajutva, látni véltem, mint elevenültek meg rég elhalt atyja, anyja arczképei férjemnek; mint szálltak ki aranyos kereteikből. Oh, borzalom!... Haragtól villámló tekinteteket vetve közelitettek hozzám, meredt jobbjokat fenyegetően emelve reám.

Hang kelt, habár ajkaik nem is mozdultak, olyan halk sóhajhoz hasonló hang, mely végig rezgett a légben, végig az én megkinzott idegeimen, behatolva szivembe, lelkembe, mely felett már a józan ész nem uralkodott.

(Folyt. köv).

Szerkesztői posta.

T. P. Az emberek között igen sokan vannak, akik azt hiszik, hogy őket nagy dolgokra szemelte ki végzetük. Ebből kifolyólag azután uton-utfélen ajánlják elveiket s nehéztelnek arra, aki nem akar élni azokkal. Ez nem rosz, csak emberi gyarlóság és gyöngeség, mely miatt nem érdemes haragudni. Legjobb észre se venni az ilyen öblös hangu embereket s akkor mihamarább megtérnek. Ezeket elmondva azt hisszük, hogy méltányolja Ön is elhatározásunkat. A czikkely különben is egy kissé éles és személyeskedő s igy elvünket is betartjuk, ha most azt egyelőre félretesszük. Lesz még idő, mikor a *szakértőket* le fogjuk leplezni. Ezen czél elérése végett szorgalmasan gyüjtjük az adatokat. Egyébként üdvözlet a távolból.

Kis leány III. Szerelmi ügyekbe nem avatkozunk s épen azért rózsaszinü levélkéjét nem kézbesitjük. Különben a boriték czimzésének ortografiai tévedéseiből talán nem helytelenül okoskodunk, ha azt hisszük, hogy Ön egy kis leány, kinek nem is illik még szerelmes leveleket irni. Most az egyszer még diskrétek leszünk, de egy ismétlődő alkalommal a levélkét átadjuk a papának. Ez pedig semmi esetre se lesz Önre nézve kellemes.

Érett. Tánczmulatság alkalmával kurjongatni nem illik, ellenben cseresznyét enni szabad. Hogy azután illik-e kettős száru cseresznyéket tánczközben füleinkre aggatni, annak elbirálása végett forduljon a budapesti szabad uszók titkári hivatalához.

Tinike, Mariska és Georgina. Önök panaszkodnak, hogy szerelmesek. Ez nagy baj, de a mi szerkesztőségünk nem rendelkezik olyan doktorokkal, kik a szerelmes betegeket meg tudnák gyógyitani. Egyik munkatársunk ugyan eléggé vállalkozó e tekintetben, de most ő is beteg s nem irhat receptet.

P. J. A megigért tudósitást a budapesti utról előre is köszönjük.

A sziv dalai. A versek gyöngék és igy nem közölhetjük azokat. Mivel pedig nem közölhetjük azokat, nem is küldünk honorariumot.

Millennium. A népszinházban most adják a *Csalj meg édes* vigjátékot. Ön megnézheti, de leányainak nem szükséges, hogy e darab frivol részleteit megismerjék. Legközelebb bővebben fogjuk ismertetni az egész darabot. Megtisztelő, bizalmas soraiért fogadja őszinte köszönetünket.

Irma. *A könnyezőhöz* cz. szép verset *Hugó Viktor* irta s ha jól emlékezünk, Szász Károly forditotta magyarra.

Nem közölhetők. *Álmaim. — A tó regéje. Szerelem és ármány.* Ez utolsó különösen azért nem, mert a beküldőnél sokkal okosabb ember már ezt megirta a *Hölgyfutár* 1856-iki évfolyamában.

Közgazdaság.

* **A sertésvész gyógyitása.** Pozsonyból irják, hogy egy 4-ik csendőrkerülethez tartozó főhadnagy, az igazságügyminiszter sógora, egy szert talált fel, a mely a sertésvész ellen kitünő és biztos hatásunak bizonyult. Pozsony és környékén, valamint Felső-Magyarország több gazdaságában számosan igénybe vették kisérletképen e szert és alkalmazása mindannyiszor teljesen kielégitő sikerrel járt. A feltaláló, kinek a sertéskereskedők körében találmányáért már is nagyobb összeget kináltak, találmányára szabadalmat kért a kereskedelmi miniszteriumtól és ennek vétele után a földmivelési miniszteriumnak is be fogja mutatni találmányát, amelynek hasznositására maga is gyárat szándékszik létesiteni.

* **A szőlő legujabb veszedelme.** „*Vészkiáltás!*“ czim alatt a „P. H.“-ban *Jókai* Mór a következőket irja:

„Uraim! Szőlősgazdák! Talpra valamennyien!

Itt az uj ellenség! Nyakunkon a szőlőmoly!

A fillokszeránál, peronoszporánál gonoszabb féreg, mert ez a virágzó szőlőfürtöket emészti el.

A kecskeméti, halasi szőlők már tele vannak vele! Az idei gyönyörüen igérkező termésnek felét már lepusztitották! Egész hazánkban el vannak már terjedve. Nálam is pusztitanak.

Észre lehet venni a jelenlétüket arról, hogy a virágzó szőlők fürtein barna gubanczok támadnak s azokkal együtt a virágzás után minden szem lepereg, az üres csutka marad ott.

Hernyója e pokolbeli féregnek olyan apró, mint a tojásból kikelt selyembogár, alig lehet rátalálni. Ha a fészkét ujjaink közt szétmorzsoljuk, ragadós lesz az ujj hegye, mint az enyvtől.

Felét már elpusztitotta az idei terménknek, de még a másik felét is el fogja pusztitani, mert most átalakul pillévé, az ismét lerakja a petéit a szőlőfürtök kocsányaira s hat hét mulva már az uj ivadék szőlőmoly a zöld fürtöket fogja lerágni.

Ezen a veszedelmen rögtön segiteni kell, még pedig teljes egyetértéssel, egyszerre minden szőlősgazdának, mert a molypille repül!

A védekezés először is abban áll, hogy kvaszsziaforgács és szappanfőzettel bepermetezzük jól a virágzó vagy elvirágzott fürtöket. Ez a kukaczot megöli s a szőlőfürtnek nem árt meg.

Azután pedig a molypillék kiirtásához fogunk. A molypille nappal alszik a levél alatt, csak éjjel jön elő. Ennek az elpusztitása végett éjjel tüzet kell rakatnunk száraz venyigéből a szőlőutakon, annak a lángjába a molypillék belerohannak.

Hogy még biztosabban a tüzhöz legyenek csalogatva, ezt kell tennünk. Egy szem aszalt szilvát belemártunk almaszeszbe (kapható minden droguistánál), azt a tüz közelében felakasztjuk czérnára. Ennek az illatára mind oda csábulnak a molypillék s a tüzbe rohannak.

Ezzel a védekezéssel siessetek szőlősgazdák, mert ha az idén el nem pusztitjátok a szőlőmolyokat, esztendőre nem szüreteltek egy hold szőlőről egy veder bort!

—

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1896. junius hó 26-án.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4%	—	122.75	123.25
„ vasuti beruházási köt. 4½%		124.—	125.—
„ koronajáradék 4%	—	98.90	99.40
„ regále vált. köt. 4½%	—	100.25	101.25
Osztrák aranyjáradék 4%	—	122.75	123.25
Egységes állam kötvény 4½%		101.25	101.75
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors		138.50	139.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	379.—	379.50
Osztrák hitelbank részvény	—	349.50	349.70
Magyripar- és keresk. bank. r.		103.50	104.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.		121.—	122.—
„ „ 3-os „		105.75	106.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os		114.50	115.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy		10.50	11.—
Osztrák „ „	—	18.25	18.75
Olasz „ „	—	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	— — —	6.60	7.—
Jó-sziv „	— — —	3.10	3.40

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	— — —	5.64	5.72
20 markás arany	— — —	11.75	11.80
20 frankos arany	— — —	9.50	9.54
1 Sovereigns	— — —	11.99	12.04

—

Debreczeni piacz.

Heti vásár junius 23.

Gabonavásár.

Buza, piaczra hozatott 2280 kgr. I. rendü 6.30, II r. 6.25, III r. 6.20.

Rozs, piaczra hozatott 2105 kgr. I. rendü 5.20, II r. 5.10, III r. 5.—.

Kétszeres, piaczra hozatott 2119 kgr. I. rendü 5.20, II. r. 5.15, III r. 5.10

Árpa, piaczra hozatott 2048 kgr. I. rendü 4.20, II r. 4.15, III r. 4.10.

Zab, piaczra hozatott 2185 kgr. I. rendü 5.60, II r. 5.55, III r. 5.50.

Tengeri, piaczra hozatott 3574 kgr. I. rendü 4.40, II. r. 4.35, III. r. 4.30

Köles 5.50—.—

Köleskása 12—

Burgonya 1.80—1.70—1.60

Piaczi áruczikkek:

100 kilónként: Bab fehér 10.00, bab sárga 11.00 burgonya 1.80, só darabos 10.80, só darált 11.50, disznózsir 52 frt, széna I. endü 2.20, II. r. 1.80, III. r. 1.50, szalma I. r. 60 frt. II. r. 50, szalonna sós 49—50 frt, szalonna sótlan 48 frt, háj 49—50 frt, nyers faggyu 22 frt, szappan 23 frt, aszalt szilva 16 frt, borsó 18 frt, lencse 24 frt, rizs 16—32 frt, pirszén 2.20, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 16—360

Kilonként: Árpakása 16—36 kr., aszaltszilva 20—24 kr., asztali dara 16 kr., burgonya 3 kr., borsó szepességi 20 kr., szatmári 20 kr., bab fehér 8 kr., sárga 8 kr, disznó-zsir 56, czukor 42, irós-vaj 1 frt — kr., köleskása 12 kr., lencse szatmári 24 kr., szepességi 28 kr., liszt Nr. 1. 12 kr., Nr. 2. 11½ kr., Nr. 3. 11 kr., Nr. 4. 10½ kr., Nr. 5. 10 kr., Nr. 6. 10 kr., olvasztott vaj 90 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—36 kr., szappan 26 kr., szalonna sós 56 kr., sótlan 50—52 kr., kávé 2 frt 20 kr.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40 kr., aszalt-szilva 15 kr., petroleum 20 kr., borsó 12—14 kr., lencse 10—12 kr., bab 8 kr., köleskása 10 kr.

Állatvásár.

Ló felhajtatott 850 db., elkelt 320 db Marha felhajtatott 1204 db., elkelt 475 db Sertés felhajtatott —.— db., elkelt — db Sovány 6—12 hónapos —.— frt. Egy éves—másféléves —.—.— frt. Másféléves—kétéves —.—.— frt. Öreg sovány —.—.— frt. Kővér kilója —.—.— kr. Uj szalona 48—50 kr., Juh és birka felhajtatott — db. elkelt — db.

Husárak: Marhahus 38 40, 48, 50, 52, 54, 56, 60 kr. Bornyuhus 56—60 kr. Sertéshus 40, 44, 48, 50, 52 kr. Juhhus 40 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 90 kr, ellátás nélkül 1.30 frt. szőlőmunka 10 és 5 krral drágább, nő ellátással 45 kr, ellátás nélkül 70 kr, gyermek ellátással 35 kr, ellátás nélkül 60 kr.

Tüzifa : 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.50 kr., **fafelvágás** 2.40 frt, beszállitása 1.20 kr.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, junius 25.

Buzát ma gyengén kináltak, a keresleten csak egy-két malom vett részt. Elkelt csendes irányzat mellett 15.000 métermázsa változatlan tartott áron, részben szerbiai áruból.

Egyéb gabonanemüekben : gyenge volt a forgalom, változatlan árakon.

Eladatott :

Buza : Tiszav. : 300 mm. 81.5 kg. 6.96 és fél frton, 100 mm. 81.5 kg. 6.95 és fél frt. 100 mm. 81.5 kg. 6.95 frt. 100 mm. 81 kg. 6.92 és fél frt. 350 mm. 81 kg. 6.90 frt. 100 mm.

Zab : 6.25—6.50.

Határidő-üzlet.

Az irányzat lanyha volt s az árak hanyatlottak, utóbb azonban megszilárdult s az árak emelkedtek.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

Zárlat 1 óra :

		frt
Buza szept.-októberre	1896	6.41—6.42
„ máj.-juniusra	1896	6.25—6.30
Rozs tavaszra	1896	—.—.—
„ szept.-okt.-ra	1896	5.33—35
Tengeri máj.—jun.-ra	1896	3.89—3.91—.
„ jul.-aug.-ra	1896	3.89—3.90
Zab szept.—okt.	1896	5.34—5.36
Repcze aug.—szept.	1896	10.45—10.55

Zárlat 4 óra 30 perczkor :

	frt
Buza 1896. őszre	6.42—6.43
Rozs 1896 „	5.33—5.34
Zab 1896 „	5.35—5.36
Tengeri 1896 máj.-junius-ra	3.89—3.90
Repcze 1896 őszre	10.50—10.55

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. május hó 1-től.

Egységes vasuti idő szerint.

		ó.	p.
Debreczenből indul:			
Budapest—Nagyvárad-felé	hajn.	4	—
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	8	40
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31
Nagyváradra, (P.-Ladánytól gy. v.)	d. u.	3	48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12	—
Csak P.-Ladányig	este	8	15
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	4	07
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8	—
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	3	05
Csak Szatmárig	reg.	5	30
Miskolcz—Kassa felé*	reg.	8	25
Miskolcz—Kassa felé**	este	3	10
Szerencs-S.—A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4	02
H.-Böszörmény—Büd-Sz.-Mihály-felé (m. áll. v.-tól)	reg.	5	28
H.-Böszörmény—Büd-Sz.-Mihály-felé (vásártérről)	reg.	5	51
H.-Böszörmény—Büd-Sz.-Mihály-felé (m. áll. v.-tól)	d. u.	3	57
H.-Böszörmény—Büd-Sz.-Mihály-felé (vásártérről)	d. u.	4	10
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	reg.	4	42
„ „ „ „ (vásártérről)	reg.	5	—
Ohat-Kócs-Polgár felé m. áll. v.-tól	d. u.	4	12
„ „ „ „ (vásártérről)	d. u.	4	24
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8	35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	17
Budapestre érkezik:			
A hajnali 4 órakor induló sz. v.	déli	12	—
A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5	45

* Közvetlen kocsi Kassára érk. 3 óra 30 p.

** Poprád-Felkára érk. jun. 1-től szept. 15-ig.

Budapestről—Debreczenbe indul:			
A d. u. 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9	40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	2	15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v. (P.-Ladányig gy.-v. átszállással.)	este	9	15
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érkező sz.v.	éjjel	11	—
Debreczenbe érkezik:			
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	47
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	7	09
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	40
Budapest—Nagyvárad felől	reg.	7	20
Nagyvárad felől (P.-Ladányig gy.v.)	reg.	5	12
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	50
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12	16

Debreczenbe érkezik:

M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	16
Csak Szatmárról	reg.	6	58
Kassa—Miskolcz felől*	reg.	8	07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	este	12	21
Kassa—Miskolcz felől**	este	7	50
B.-Szt.-Mihály vásártérre	reg.	8	03
B.-Szt.-Mihály m.áll. v.-hoz	déli	8	17
H.-Böszörmény felől vásártérre	este	6	30
H.-Böszörmény felől m. áll. v.-hoz	este	6	49
F.-Abony felől (vásártérre)	d. u.	5	20
F.-Abony „ (m. áll. v.-hoz)	d. u.	5	32
Ohat-Kócs-Polgár felől (vásártérre)	reg.	7	44
Ohat-Kócs-Polgár „ (m. á. v.-hoz)	reg.	8	—
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	25
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3	18

* Poprád-Felkáról indul jun. 1-től szept. 15-ig, este 10 ó. 37 p. gy. v.

** Közvetlen kocsi Kassáról ind. 12 ó. 31 p. d. u.

Bérkocsik dijszabályzata.

	Két ovas	Egy lovas
I. Napszámra :		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5 —	3 —
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3 —	2 —
II. Óraszámra.		
Fél órára	— 40	— 30
¾ órára	— 60	— 45
Egy egész órára	— 80	— 60
Minden következő órára	— 40	— 30
Az utolsó órán tul félórára v. kevesebb időre	— 20	— 15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	— 50	— 3
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik	2 —	1 40
A temetőbe ki és vissza	1 20	— 80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	— 60	— 40
A szinházba menet	— 80	— 60
A szinházból jövet	— 50	— 30
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	— 80	— 60
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	— 50	— 30
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málha után külön 10 kr. dij jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, czukor-gyár, légszesz-gyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	— 80	— 60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1 —	— 70
Minden következő órára	— 60	— 40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	— 90
Minden következő órára	— 40	— 30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	— 80	— 60
Minden további órára	— 40	— 30

A dijak reggeli 6 órától esti 9 óráig számittatnak.

Kiadó és laptulajdonos :

„Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő : **Koncz Ákos.**

Hirdetmény.

Szemben azon hiresztelésekkel, hogy az ezredéves országos kiállitásban ételért és italért mesés árakat szabnak, ezennel közhirré tesszük **étel- és italárjegyzékünket,** hogy a n. é. közönség meggyőződést szerezhessen arról, hogy ezen hiresztelések a valóságnak meg nem felelnek.

Étel- és ital-árjegyzék

kiállitási vendéglői üzletünkben.

Reggeli étlap.

Savanyu tüdő czitrommal, piritott borjumáj, polgári gulyás, borju pörkölt, székely gulyás, bécsi kolbász adagonként **20** kr., — tányér hus torma vagy czéklával **25** kr. — rostélyos, vesepecsenye szelet tojással, borjuszeletke tojással **40** kr., — rántotta **25** kr., — egy drb hig- vagy kemény tojás **10** kr.

Déli és esti étlap.

Leves **10** kr., — marhahus mártással **40** kr., főzelék hussal **30** kr., — vesepecsenye a la crême nagy adag **80** kr., — kis adag **50** kr., — borjuszegy **60** és **40** kr., — lébensült maccaronival **60** és **40** kr., — borju fricandeau **60** és **40** kr., rántott bárány **70** és **40** kr., — fiatal sertés karbonadli **60** és **40** kr., — idei liba **90** és **70** kr.

1 pohár $^{5}/_{10}$ liter Szent István vagy Barátsör **12** kr.
1 korsó $^{5}/_{10}$ „ „ „ „ „ **18** kr.

Előzetes tömeges rendelésnél még külön árengedményt nyujtunk.

Számos látogatást kérnek kiváló tisztelettel

Sturm Gyula és József

vendéglősök,

A Kőbányai Polgári-Serfőző pavillonjában

(a Corson, a második főkapun bejőve közvetlen balra.)

595—1—1

Feltünően hat a

„Czerny-féle Keleti rózsatej"

(Orientalische Rosen-Milch)

mely oly vakitó fehérséget és üde ifju szint kölcsönöz az arczbőrnek, mint az más szer által el nem érhető, kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, fakó arczszin** és **napsütés** ellen. Eltávolitja a **bőrnek tisztátlanságát,** minden barna és sárga arczszint és egyidejüleg alkalmas minden testrészre ára 1 frt.

Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle „Tanningene",

a legjobb, ólom nélküli, ártalmatlan

egyedül legjobb

hajfestőszer

haj és szakál, ugymint szemöldök festésre, melylyel a legegyszerübb módon és csak egyszeri használatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes **barna, vagy fekete természetes szinét** visszanyeri, melylyel az őszülés előtt birt. E szint a szappannal való mosás és gőzfürdő sem változtatja.

Ára 2 frt 50 kr.

Raktáron vannak mindennemü illatszerek, szappanok, poudre-ek, Crémek, arczkenőcsök, glycerin készitmények, pomádék, coniferensprit, szájvizek, fogporok, fogkefék, aranyszőkeviz, hajszerek, füstölők, zsebkendő-parfümök, Eau de Cologne stb. stb.

Leiklismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve.

Beszerzési forrás :

Czerny J. Antal-nál Bécs.

Levélczim és gyár : XVIII. Carl Ludwigstrasse 6.

Raktár I. Wallfischgasse 5.

Szétküldés azonnal utánvét mellett. Megrendelések 5 frttól feljebb portómentesen eszközöltetnek.

Leirások az **összes Czerny-féle készitményekről kivánatra** ingyen és bérmentve.

Raktár DEBRECZENBEN : Dr. Rotschnek Emil gyógyszerész, **Békés-Csabán :** Csanádi János fordász, **Kolozsvár :** Biró Sámos gyógyszerész, Perkál Béla fodrász, **Nagy-Károly :** szabó Gyula fodrász, **Szatmár :** Dr. Lengyel Márton gyógyszerész, **Nagy-Várad :** Wachsmann Albert droguista, **Kassa :** Adamek Ágoston, Megai Gusztáv A. gyógyszerészek, Dubez Imre droguista.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva.

584—10—9

Jelzálogkölcsönöket

földbirtokra 3½%, házakra 4½%,

másnemü ingatlanokra 5% mellett

legmagasabb összegekben ajánlunk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdő kihasználások, birtok parczellázások átvétele.

Birtokok szövetkezeteknek hosszu lefizetési tartamra eladatnak.

„MAGYAR LLOYD"

közgazdasági vállalat,

Budapest, Király-utcza 70. szám. 594—8—1

„Csokonai" nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.